

අල. කල. 400 2008

නමුත් නිසස හඟවනවා අරගතයා
සමමා සමබ්බසා.

707

බුබං තිබාතිවෙදිට්ඨා බුබුඤ්චලොචනං
බාලාචනාරං භාෂිතං බාලානං බුබුච්ඡිසා.

සත මේ ගුණානුමුඛ බාලාචනාරනම්භු පුකරණයාගේ “ලොක
තො, බුබං” යනාදී පදසිසිකුමය බුබුභාසනාහිවෙදිට්ඨනසෙති නත්
පර ඉබාබුබුසමපනානායෙහි ශාසනානිත්‍රාසි කලහණ ජනාට නිරුයාස
යෙත් දනගත්තා පිණිස සමදෙශ දෙශානන් පුබුබ ජිලාවාරගුණ හ
ණබා සමගන ජඤ්ඤ නිසරුබු වනකරණ බණිවිතයාද්‍යවිසත් මහා
තොට දත්තාටු වැලිට්ට පිණිසපානික පරණකුණතොස ප්‍රතිනසකිස
රජසානානන් ප්‍රාප්තයනිගට්ඨත් වනත්සේගේ ශිෂ්‍යවු ඔබ්බාදපොල
ආරමවාසිවු බණිගෙනිතම් කිසුකාසනකුණ්ඩිසිත් සකිකප්ප 7෭පසි
බාදිසෙති පදසිසි කුමසද විමසා බලා ගබ්දනානුනුකුලතොට මෙම
වනබහනස කිරීමට ප්‍රාරම්භකලේ.

එහි “බුබං තිබාතිවෙදිට්ඨා” යනාදීත් තිබෙති පුපුපිනාතිමතො
හර නිලොපප්ප පන ප්‍රතිනානාතිසුඤ්ඤ පට්ටණි ප්‍රසාදනිමතොඤ
නසනවගෙවාපලොකිත අභිනායති එතරනිකාලාබ්‍යසුගෙද කාලග්‍රය
ප්‍රවෘත්ත අගෙණවිසත් නිරවගෙණකොට කරනල මධ්‍යගතාතිසුඤ්ඤ
සුපරිඤ්ඤ භෙතිරබ්‍යවංඤානකකාරයෙන් අවිපරිතකොට සොමිභුඤ්ඤ
සෙන් නිග්ඛය කොට දත්තාටු වානිංගත්වර හොපුරුෂලසංඝණිසිත
නු ව්‍යඡ්ඡතබ්‍යමප්‍රහාමණ්ඩලමණ්ඩිත භුතබ්‍යවලාලකාර සංඝානන
අසද්දාකුලය අනන්‍ය සාධාරණතාමි ගෙසග්‍රි භාරධාරිතවු සමිභු
රුණෙතාමසානුත්වහත්තේගේ හොබගෙහාරවිගනප්‍රමාණ අසාධාර
ණතාම මධ්‍යලසලසංඝණිසාර විරජිත ප්‍රමාණනිත්‍රානන රුජබිභ්ජ
ප්‍රඤ්ඤා සමසනජන මසනකාලකොප නිරිට කොට්ඨාණිකසසිරුප්පවු
ග්‍රිපාද ගුණය ලොකාවාර කුලහසාදි විරජිතවු කාරිසිභුති සබ්බිතන
වාරනුගොපපුරිත හකතිප්‍රම පුච්ඡාබ්‍යම උත්තමාබ්‍යගෙන් සකසා වැද
අගෙණ බුබවවනයත් විගෙණයෙන් අවිදිතවු අව්‍යකතාද්‍යා බාලජනය
ත්ගේ ඤානාති ව්‍යඛිස පිණිස බාලාචනාරනම් පුකරණයක් කරත්තාටු
පුච්ඡාබ්‍යසානුච්ඡානත් වහත්සේ.

උත්තානසුකතාදි ඡඛිටිංගත් ජඤ්ඤානන්යෙන් නුත්තරත් අවිසිස සත
ලිස් අභුල්ප්‍රමාණවු පාපිට්ඨප්‍රදෙශයෙකි සමිභුරුපාදයෙකි පටිත් සමි
ලසුපාදයෙකිවා ප්‍රසාරකට්ඨකුටු සමිභුරුපාතො එකක්කා එකක් ලසු
ව්‍යතන අටික්කා දෙකක්ලසු ව්‍යතන විසිඅටික්කා තුණක් ලසු ව්‍යතන සප
ණසක්ද සතරක් ලසු ව්‍යතනසැත්තැවක්කා පතක් ලසු ව්‍යතන සපණ

සක්ද සසක් ලඝු වාතරා විසිදවක්භා සහක් ලඝු වාතන අවක්ද සව්චි ලඝු වාතන එකක් ඇතුළුව ඡවිපණ්ණයොතනර-විගතප්‍රමාණ වාතන විනාශකර්තව්‍යවු අනුප්‍රවිනම් ජඤ්ඤෙති එකවිංශත් ත්‍රයානු පච්චේනා ශීඛි වතුසාරිතොත්තන පදසකර එසින් ගෙණ පච්චකත්‍රනම් වාතන යව තහා බාහිරභ්‍යන්තරෙදින සවේච්චද්වනාක් පදමපත්‍රප්‍රාප්ත උදක විඤ්චාකාරයෙන් අලගතව නිද්දකකිච්ඡාධි භාවාදී සව්චිකලනණ ධර්ම ප්‍රාතුච්ඡිභ්‍රතවීමෙන් කාසවිකත ප්‍රිතිප්‍රමොද්‍යය ජනනසකරණ කැමතිව ඉභ්‍රදෙවනා ගමස්කාර සදහා මෙම “බුඩං තිධාතිවඤ්චා” යනාදී භාවාච රචනා කළේය.

“අකුඛිතපාදයො එකවතරාලීසං” යන සූත්‍රයෙන් “අභා ඉරං උරා එම කඛ ගස ඔ වජ ජකි ඤ ටඨ ඩඨි ණ තථි දධ න පථ ඩහ ම ය ර ල වි ස හ ල අං” යන මේ එක්සාලීසක් පමණවු අක්‍ෂර යන්ට අක්‍ෂරයෝසයි කියා සංඥා කළකිණය.

“නරෙඨාදනාං සග් අඨ” යන සූත්‍රයෙන් ඒ සහලීස්එකක් පමණවු අක්‍ෂරයන්ගෙන් පළමුකොටම කී “අභා ඉරං උරා එම” යන මේ අක්‍ෂර යන් අවදෙහාට ස්ථිරාක්‍ෂරයෝසයි සංඥා කළ කිණය.

“ලීභුමතො නරො රසා” යන සූත්‍රයෙන් ඒ ස්ථිරයන් අවදෙහාගෙන් අඉල යන අකුරු තුනට හුස්මාක්‍ෂරයෝසයි සංඥා කළ කිණය.

“අඤ්ඤ දීසා” යන සූත්‍රයෙන් ඒ ස්ථිරයන් අවදෙහා අතුරෙන් හුස්ම අකුරුතුන හැර ඉතිරිව තුනු “භා රං උා එ ඩ” යන මේ අක්‍ෂරයන් පස් දෙහාට දීඝීස්ථිරයෝ සයි සංඥා කළබවය.

මෙහි එකාර ඔකාර දෙදෙන “එථි සෙසෙත ඔයො සොති” යනා දී නැන්ති මෙන් සමහර නෙතෙක්හි හුස්මෙන්මෙන් සුනුව කිවද මෙම උදහරණයෙන්ම දීඝීබව හැගේ.

“සෙසා බ්‍යජනා” යන සූත්‍රයෙන් යථොක්තවු ස්ථිරයන් අවදෙහා හැර “කඛ ගස ඔ වජ ජකි ඤ ටඨ ඩඨි ණ තථි දධ න පථ ඩහ ම ය ර ල වි ස හ ල අං” යන මේ අක්‍ෂරයන් තේතිස් දෙහාට බ්‍යජ නාක්‍ෂරයෝසයි සංඥා කළ බවය.

“වග්ගා පථ පච්චසො මනරා” යන සූත්‍රයෙන් ඒ බ්‍යජන අක්‍ෂර යන් තේතිස්දෙහාගෙන් “කඛ ගස ඔ වජ ජකි ඤ ටඨ ඩඨි ණ තථි දධ න පථ ඩහ ම” යන මේ පස්ක් බැගින් වග්ග පසක්වු අක්‍ෂරයන් පස්විසි දෙහාට වග්ගාක්‍ෂරයෝසයි සංඥා කළබවය.

මෙම වග්ගාක්‍ෂරයන්ගෙන් ප්‍රථමවිනිසවු “කඛ වජ ටඨ තථි පථ” යනදසාක්‍ෂරයෝද සකාරයද යන මේ අක්‍ෂරයෝ එකොළොස්දෙන අ භොජාක්‍ෂරයෝල.

“ලිනරාඤ්ඤසොසා” යන්නෙන් එම වග්ගාක්‍ෂරයන්ගෙන්ම පළමුව න දෙවන අක්‍ෂරයන් හැර ඉතිරිව තුනු “ගස ඔ ජකි ඤ ඩඨි ණ දධ

හා බහ ම සර ල ව හ ල” යන මේ අක්ෂරයෝ එක්වීසිදෙනාට හෝ
 හාක්ෂරයෝ සංඥාකල බවය.

“අං ඉති නිගාහිතං” යන සූත්‍රයෙන් කෙලවර ‘අං, නිබ්බුට්ඨ
 “නිගාහිත” යයි සංඥාකල බවයි.

“කඛ ගස ඔ අහ” යන මේ අක්ෂරයෝ සත්දෙන කණ්ඩයෙන්
 උපදිත්ල.

“චජ ජකි ඤා ඉ ය” යන මේ අක්ෂරයෝ සත්දෙන තලෙන් උප
 දිත්ල.

“පච බහ ම ල” යන මේ අක්ෂරයෝ සදෙන ඔණියෙන් උපදිත්ල.

“වඨ ඔඨ භ ර ල” යන මේ අක්ෂරයෝ සත්දෙන මුද්‍රිතෙන් උපදි
 ත්ල.

“තථ දධ න ල ස” යන මේ අක්ෂරයෝ සත්දෙන දිනනයෙන් උප
 දිත්ල.

එකාරයනෙම කණ්ඩයෙන් හා තලෙන් උපදිල.

ඔකාරයනෙම කණ්ඩයෙන් හා ඔණියෙන් උපදිල.

වකාරයනෙම දහනයෙන් හා ඔණියෙන් උපදිල.

සංඥා කාණ්ඩයයි.

*

“ලොකගග්ගා” කියා සංහිතා කාන්තීක් කලමනා නන්ති “ලොක
 කියාවේ-අගග්ගා කියාවේ-“ලොක අගග්ගා” යන නන්ති “දුබ්බ ඉ
 බොධිගම්භාරං සරෙත විසොජ්ජය” යන පරිභාෂා සූත්‍රයෙන් ස්වරයා
 කෙරෙන් ව්‍යජන පහවෙයි-පහවන්නෙහිදි කකාරයා අකාරයාකෙ
 රෙන් කකාරපහවේ-කකාර හල්වේ-ස්වරයා පරකල්ති ප්‍රච්ඡිඤ්චර
 යානව “සර් සරෙ ලොපං” යන සූත්‍රයෙන් ලොපවේ-සට්ඨිච්චි ස්වර
 රහිතවූ ව්‍යජන නෙම “නසෙ පරං සුගග්ගා” යන පරිභාෂා සූත්‍රයෙන්
 පරාක්ෂරයාකර් පැමිණේ-“ලොක අගග්ගා” කියා පද තිද තුබුනන්ති
 සංහිතාකාන්තීව “ලොකගග්ගා” නනුවේ.

මේ සූත්‍රයෙහි “සර් සරෙ ලොපං” කියා ඔපශ්ලෙෂිකාධාරසපන
 මෙයන් දක්වූ හෙයින් වණ්ණව්‍යවධාන කාලව්‍යවධානයක් යම් සන්ති
 යෙක පෙණේ නම් එබඳු නන්ති සංහිතාකාන්තී නොවේ.

එහි වණ්ණව්‍යවධාන නම් “අකෙකාඨ්ථං අවධිමං” යනාදී ගාථාවෙ
 හි “මං අවධි මං අජිති” යන නන්ති ස්වරයන් පරවුවද මකාරයා අකාර
 ලොපකොට පරාක්ෂරයාකර් පමුණුවා “මවධි ජිජිති” කියා පදසිඛිඤ්චරිම
 මා යන නිගාහිතයා විසින් බාධිතහෙයින් මේ වණ්ණව්‍යවධාන නම.

කාලව්‍යවධාන නම් “පමාදමනුසුර හරි” යනාදී ගාථාවෙහි “බා
 ලා දුමමධිනො ජනා අප්පමාදම මෙධාර” යන නන්තිද “කතමාවානඤ්ඤ
 අතිවම භඤ්ඤ” යන නන්තිද “ජනා කියාද “අනඤ්ඤ” කියාද මදක

ලක් නැවති සිට “අප්‍රමාදම” කියාද “අනිවච්ඡක්‍ය්‍ය” කියාද පසුව කියන හෙයින් “පනාප්‍රමාදං” කියාද “ආනන්දනිවච්ඡක්‍ය්‍ය” කියාද සංඛ්‍යාකාරිකයින්ට නොහැකිබව කාලව්‍යවධානනම්.

සෙසු සංඛ්‍යාකාරියන්ගේ සිදු මෙසේමය.

“පනාමෙ පනිමෙ” කියා සංඛ්‍යාකාරියන් කළමනා නන්ති, පන කියාමෙ-ඉමෙ කියාමෙ-පන කියාමෙ-ඉමෙ කියාමෙ. “පනා ඉමෙ පන ඉමෙ” යනනන්ති “පුබ්බවධොච්ඡිනමස්සරං සරෙන විශෙෂයෙ, යන පරිභාෂා සූත්‍රයෙන් ස්වරූපකරෙත් ව්‍යජන පනමෙ-පනවත් නෙතිදි නකාරස්ව අකාරයා කෙරෙත් නකාරපනමෙ-නකාරහල්මෙ-අසමානවණ්ණයා කෙරෙත් පරස්වරයාහි “වා පරෙ අසරූපා” යන සූත්‍රයෙන් චිකල්පයෙන් ලොප්මෙ-තුඩු පක්‍ෂයෙහිදි පරස්වරයාහි “වා පරෙ අසරූපා” යන සූත්‍රයෙන් ලොප්පැමිණිකල්හි එහිම අනුචායන වාග්බිදු ග්‍රහණයෙන් ප්‍රතිෂේධි “සර සරෙලොපා” යන සූත්‍රයෙන් පුබ්බස්වරයාහි ලොප්මෙ-සව සිව් ස්වරහිනඩු ව්‍යන්ජනම “නායෙ පරං සුතො” යන පරිභාෂා සූත්‍රයෙන් පරික්‍ෂරයාකරන පැමිණ “පන ඉමෙ පන ඉමෙ” කියාපදබිද තුඩු නන්ති සංඛ්‍යාකාරියන්ට “පනමෙ පනිමෙ” යනුවේ.

මතු කියන සිසුව සංඛ්‍යා කාරියෙහිදි යෙදෙන යෙදෙන පරිදෙදුන් මෙසේම වාක්‍යයෙදු ගතයුතු-මේ “පනමෙ පනිමෙ” යන එක් පක්‍ෂයෙක්හි පුබ්බස්වරයාහි ලොප්කෙළේනම් අසමානවණ්ණයා කෙරෙත් ප්‍රචිත් පරස්වරයාහි කිසිවැනෙක්හි ලොප්කොටනබව හතුවන පිණිසයි.

“බජ්ඣස්සව නොපෙති” කියා සංඛ්‍යාකාරියන් කළමනානන්ති “බජ්ඣස්ස කියාමෙ-ඉව කියාමෙ-න කියාමෙ-උපෙති කියාමෙ-“බජ්ඣස්සඉව න උපෙති” යනනන්ති “පුබ්බ-මෙ-ස්වරයා පරකල්හි පුබ්බස්වරයාහි “සර සරෙ ලොපා” යන සූත්‍රයෙන් ලොප්මෙ-පුබ්බස්වරයාහි ලොප්කල්හි පරස්වරයාහි “කිවාසවණ්ණං ලුභ්‍යක” යන සූත්‍රයෙන් අසවණ්ණබවමෙ-වත්තෙහිදි ස්වාභාවිකයෙන් ඉකාර උකාරයන්ට එකාර ඔකාර දෙදෙන ස්වාත්‍යයෙන් ආදෙශවත්-සවිසිව් ස්වරහිනඩු ව්‍යන්ජනම “නායෙ පරං සුතො” යන පරිභාෂා සූත්‍රයෙන් පරික්‍ෂරයාකරන පැමිණ “බජ්ඣස්ස ඉව න උපෙති” කියා පදබිද තුඩු නන්ති සංඛ්‍යාකාරියන්ට “බජ්ඣස්සව නොපෙති” යනුවේ.

“නත්‍යායං යානිධි බිත්‍රපකාරං සතිධි නද්විපමං” කියා සංඛ්‍යාකාරියන් කළමනානන්ති නත්‍ය කියාමෙ-අයං කියාමෙ-යානි කියාමෙ-ඉධි කියාමෙ-බත්‍ර කියාමෙ-උපකාරං කියාමෙ-සඛා කියාමෙ-ඉධි කියාමෙ-නථා කියාමෙ-උපමං කියාමෙ-“නත්‍ය අයං යානි ඉධි බත්‍ර උපකාරං සඛා

ඉඩ තවා උපමං" යනනන්ති "පුබ්බ-පෙ-ඤ්ඤා පරකල්හි පුඤ්ඤාචරි
යහං "සර සරෙ ලොපං" යන සුත්තයෙන් ලොපවේ-පුඤ්ඤාචරි
ලොපකල්හි පරකල්හි "දිසං" යන සුත්තයෙන් සමගානානෙක
දිසීවේ-සට්ඨි-පෙ-පැමිණ "තනාසං යානිධි ඛණ්ඩාකාරං සබ්බ භව්වි
මං" යනුවේ.

"නිංසුධ" කියා සංහිතා කාර්යක් කල්මනානන්ති කිංසු කියා වේ-
ඉඩ කියා වේ-"කිංසු ඉඩ" යනනන්ති "පුබ්බ-පෙ-අසමානවණ්ණයා
කේරෙත් පරකල්හි "වාපරෙ අසරපා" යන සුත්තයෙන් ලොපවේ.
පරකල්හි ලොපකල්හි පුඤ්ඤාචරි "පුබ්බාච" යන සුත්ත
යෙන් දිසීවේ-සට්ඨි-පෙ-පැමිණ "නිංසුධ" යනුවේ.

"නායස් නාහනං" කියා සංහිතා කාර්යක් කල්මනානන්ති නෙ කියා වේ
අස් කියා වේ-නෙ කියා වේ-අහා කියා වේ-"නෙ අස් නෙ අහං" යනන
න්ති "පුබ්බ පෙ-ඤ්ඤා පරකල්හි පදනනා චිකාරයහං "සමෙ
දනනාසා දෙසො" යන සුත්තයෙන් සකාරදෙසවේ "පච්චිසාදනිඨා නි
පානනා සිප්ඤ්ඤානි" යන සුත්තයෙන් සකාර නකාරයෙහි බිබ්බවේ-පුඤ්ඤා
රයහං ලොපකල්හි පරකල්හි "දිසං" යන සුත්තයෙන් චිත්තසං
යෙක්ති දිසීවේ-සට්ඨි-පෙ-පැමිණ "නායස් නාහනං" යනුවේ.

"නොඤ්ඤා" කියා සංහිතා කාර්යක් කල්මනානන්ති නෙ කියා වේ-චිත්ත
කියා වේ- "නෙ චිත්ත" යනනන්ති පදනනා චිකාරයහං "යමෙ
ඤ්ඤානාසාදෙසො" යන සුත්තයෙන් සකාරදෙසපනෙහි මෙම සුත්තයෙ
හි අනුචාතක කවිත්රනණයෙන් ප්‍රතිෂේධවේ. පුඤ්ඤාලොපවේ පර
කල්හි පැමිණ "නොඤ්ඤා" කියා වේ.

"සට්ඨි අභවති" කියා සංහිතා කාර්යක් කල්මනානන්ති සො කියා
වේ-අසං කියා වේ-අනු කියා වේ-චිත්ත කියා වේ-"සො අසං අනු චිත්ත"
යනනන්ති "පුබ්බ-පෙ-ඤ්ඤා පරකල්හි පදනනා චිකාරයහං
"වමොද්දනනානං" යන සුත්තයෙන් චකාරදෙසවේ "පච්චිසාදනිඨා නි
පානනා සිප්ඤ්ඤානි" යන සුත්තයෙන් චකාරසකාරයෙහි චකාරනකාර
යෙහි බිබ්බවේ. පුඤ්ඤාචරි "සර සරෙ ලොපං" යන සුත්තයෙන් ලො
පවේ-සට්ඨි-පෙ-පැමිණ "සට්ඨි අභවති" යනුවේ.

"තයස පසු සමෙතා අගස්මා" යනනන්ති ඤ්ඤාපරකල්හි පද
නනා චිකාරයහං "වමොද්දනනානං" යන සුත්තයෙන් චකාර
දෙසපනෙහි මෙම සුත්තයෙහි අනුචාතක කවිත්රනණයෙන් ප්‍රතිෂේධවේ.
පුඤ්ඤාලොපවේ පරකල්හි පැමිණ "තයස පසු සමෙතා අගස්මා"
යනුවේ.

මුලිකමත සියලු සංහිතා කාර්යෙහිම පුඤ්ඤාලොපකර්මයට කිනැන
"සර සරෙ ලොපං" යන සුත්තයෙන්ද-පරකල්හි ලොපකර්මයට කිනැන

“ලාංඡන අසර්පා” යන සූත්‍රයෙන්ද ලොප්තව සූතුෂ-පරික්ෂරයාකර පමුණුවනව කිහිප “නායෙ පරා සූතො” යන සූත්‍රයෙන් පරික්ෂරයා කර පැමිණි විසසුතුයි.

“ඉද්දානං” කියා සංහිතා කාර්යක් කළමනාගත්ති ඉධ කියාලේ-අහා කියාලේ-“ඉධ අනං” යනනන්ති භිරයාපරකල්ති ධකාරයහව “දෙධ ධසව” යන සූත්‍රයෙන් සමහර තැනෙක්ති දකාරයෙක් ආදේශවේ දකාරයා අකාරයාකෙරෙන් දකාරපශවේ දකාරහල්වේ භිරයාපරකල්ති ප්‍රවේසිරයහව “සර සරෙ ලොපං” යන සූත්‍රයෙන් ලොප්වේ-ප්‍රවේසිර යහව ලොප්කළකල්ති පරසිරයහව “දිසං” යන සූත්‍රයෙන් දිසීවේ පරික්ෂරයාකර පැමිණි “ඉද්දානං” යනුවේ.

“ඉධ ඵලි” යනනන්ති භිරයාපරකල්ති ධකාරයහව “දෙධ ධසව” යන සූත්‍රයෙන් දකාරයෙහ පකෙතති මෙම සූත්‍රයෙහි අනුවාසකකිවුණු ණයෙන් ප්‍රතිපෙධව ප්‍රවේසිරලොප්වේ පරික්ෂරයාකර පැමිණි “ඉධ ඵලි” කියාමවේ.

“ඉධ භිකිතිවෙ” යනනන්ති ඛ්‍යජගතා පරකල්ති ධකාරයහව “දෙධ ධසව” යන සූත්‍රයෙහි චග්‍රහ ණයෙන් දකාරයෙහව “ඉද්දිතික වෙ” යනුවේ-එසේම “සුගද්ද” යනනන්ති දකාරයහව තකාරයෙහ ව “සුගදො” කියාද-“දුතාතං” යනනන්ති තකාරයාව ධකාරව “දුතාතං” කියාද “ගතාතො” යනනන්ති තකාරයාව ධකාරව “ගතො” කියාද-“අතාතො” යනනැන තකාරයාව තකාරව “අතො” කියාද-“කුප්පතො” යනනැන තකාරයාව කකාරව “කුප්පතො” කියාද-“මහාසාගො” යනනැන තකාරයාව ලකාරව “මහාසාලො” කියාද-“ගවයො” යනනන්ති යකාරයාව ජකාරව “ගවයො” කියාද-“කුච්චතො” යනනන්ති චකාරවයව ධකාරවයක්ව “කුච්චතො” කියාද-“යයො” යනනැන යකාරයාව කකාරව “යකො” කියාද-“නිජං පුතං” යනනැන ජකාරයාව යකාරව “නිජං පුතං” කියාද-“නිජතො” යනනැන තකාරයාව කකාරව “නිජතො” කියාද-“නිජතො” යනනැන තකාරවයව චකාරවයක්ව “නිජතො” කියාද-“නිජතො” යනනැන පකාරයාව චකාරව “නිජතො” කියාද-නනාදි මේ ආදේශයන් “දෙධ ධසව” යන සූත්‍රයෙහි චග්‍රහ ණයෙන්ම වෙත්-

“පව්වනතං වුත්තසස” කියා සංහිතාකාර්යක් කළමනාගත්ති, පති කියාලේ-අනතා කියාලේ-වුත්ති කියාලේ-අසස කියාලේ-“පති අනතං වුත්ති අසස” යනනන්ති. “ප්‍රබ්බ-පෙ-සිරයා පරකල්ති ඉධ ණයො” යන “ඉවණණො යනනවා” යන සූත්‍රයෙන් කිසිතැනෙක්ති යකාරයෙහ වේ, “පව්වයාදනියාදි” සූත්‍රයෙන් යකාර තකාරයෙහි බබ්බවේ, කර ණලද යකාරයෙහ අති තිශබ්බයහව “සබ්බොව්වනති” යන සූත්‍රයෙන්